

(ISSN: 2602-4047)

Aktaş Üstün, N. (2021). Analyzing the Attitude towards Physical Education Lesson and Academic Motivation among High School Students, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(14), 1690-1713.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.414>

Article Type (Makale Türü): Research Article

ANALYZING THE ATTITUDE TOWARDS PHYSICAL EDUCATION LESSON AND ACADEMIC MOTIVATION AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS

Neslişah AKTAŞ ÜSTÜN

Assistant Prof., Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Turkey, aktas.neslisah@gmail.com

ORCID: 0000-0003-0745-8527

Received: 06.04.2021

Accepted: 19.07.2021

Published: 07.09.2021

ABSTRACT

Present study aimed to examine the attitudes towards physical education lesson and academic motivation of high school students. The study was designed as a cross-sectional quantitative study. 211 high school students from Hatay participated in the study. The participants were chosen according to convenience sampling method. The data were collected by using "Attitude scale towards physical education lesson" and "Academic motivation scale". The data were analyzed with SPSS 23 Package Program and descriptive statistics were given as Mean and Standard Deviation. Independent samples t test was used between groups in paired comparisons. Partial correlation analyzes were applied to examine the relationship between the variables. As a conclusion, present study showed that male students and students participated in inter-school competitions had higher attitudes towards physical education lesson and external regulation than other students, on the other hand female students and students who had never competed in inter-school competitions were more amotivated. Besides, as the attitude towards physical education lesson increases, academic motivation increases and amotivation decreases in both males and females.

Keywords: Physical education, sports, attitude, academic motivation.

INTRODUCTION

Sports were included in the curriculum of public schools in England in the 19th century, and within the 20th century became a part of the education process as a lesson with the name of "Physical Education" (Huggett & Manley, 2010, p.2). In Turkey, it is seen that the foundations of physical education as a lesson were laid in the first years of the Turkish Republic. During this period, foreigner teachers brought from abroad and various courses were organized to train physical education teachers (Günay, 2013). As a lesson Physical education course is included in curricula in line with various goals and objectives (Demirhan et al., 2008) and contains both general goals and behavioral goals that can be explained as affective, cognitive and psychomotor (Yıldiran & Yetim, 1996). Achievement of these goals will be possible if students develop a positive and high attitude towards physical education lesson.

Most generally attitude is defined as "the past experiences affecting future behavior". More specifically, attitude can also be defined as "the tendency to respond positively or negatively to a certain degree to a phenomenon in order to explain human behavior". Accordingly, positive attitudes predispose to behavior, on the other hand negative attitudes lead to avoidance of behavior (Ajzen & Fishbein, 2000). When this definition is taken into the basis, it is understood that positive attitudes towards physical education lesson will have a positive effect on students' participation in the course, and negative attitudes will have a negative effect. Besides, positive attitudes of students towards physical education lesson can facilitate the efficient processing of lesson activities and facilitate the achievement of the specific and general objectives of the lesson or enable students to voluntarily participate in various physical activities in the future (Silverman & Scrabis, 2004 cited in Akandere et al., 2010). Moreover, positive attitudes can help students to develop a favorable attitude towards the other lessons, teachers and classmates in their school life (Yıldız et al., 2017).

Motivation is seen as a key factor influencing learning outcomes. High achievements from education generally depend on the learning environment that supports motivation and the student's high motivation. On the contrary, the failure of academic goals is due to the low motivation of students and the demotivating learning environment (Chen, 2001). In this context, Self-Determination Theory provides a motivational perspective regarding students' learning strategy and performance. (Ulstaad et al., 2016).

Self-Determination Theory, which is widely used in the fields of education, physical education and sports, is one of the fundamental theories laid by Deci and Ryan in 1985 and examining motivation as intrinsic, extrinsic and amotivation. Intrinsic motivation occurs when an activity is performed for interest, pleasure or satisfaction. In other words, it has been observed that the feelings of achievement and pleasure play a high role in intrinsic motivation. According to researchers, there are three sub-categories of intrinsic motivation as: intrinsic motivation to know, to achieve, and to experience stimuli (Vallerand et al., 1992; Ryan & Deci, 2002; Vallerand & Ratelle, 2002). Intrinsic motivation to know is defined as the desire and need for understanding and learning. Intrinsic motivation to achieve is related to behaviors performed to gain a success or ability, whereas intrinsic

motivation to experience stimuli involves participating in an activity for pleasure or satisfaction. Unlike extrinsic motivation, intrinsic motivation means doing something because it is interesting and enjoyable (Ryan & Deci, 2007, p.55).

According to the self-determination theory, some of the extrinsic motivations may be completely external, while some may be autonomous (Ryan & Deci 2007, p.7). For this reason, it is classified as a) External Regulation, b) Introjected Regulation, c) Identified Regulation, and d) Integrated Regulation (Deci & Ryan, 1985). This classification - as a sub-theory of self-determination theory - is treated as the organismic integration theory and basically deals with the internalization of extrinsic motivation. According to this theory, an example of external regulation is the determination of a student to receive a felicitation from the teacher in a physical education class. In this case, the felicitation from the teacher appears as an extrinsic motivation and is not autonomous. According to introjected regulation for example, a student rewarding herself for getting the expected result from her exam or punishing herself for failure. In this case, reward and punishment are autonomous based. According to identified regulation, the motivation for the activity is personalized in line with the value given to that activity. An example of this situation can be given as, a woman doing sports because she believes that sports increase her energy and protect her health. In this case although energy and health are external motivations, they are personalized due to the importance given to the outcomes. The continuation of doing sports throughout the life of the individual and becoming a life style is called the integrated regulation (Ryan & Deci 2007, p.9). Amotivation is explained as not being motivated due to lack of interest. According to Vallerand (2007, p.259), when individuals are not motivated, they have a feeling of inadequacy and uncontrollability. In such cases, these individuals become completely purposeless and therefore may have little motivation to do the activity.

When the literature is examined, it is understood that although there are studies examining the attitudes towards physical education and academic motivation of high school students (eg: Akandere et al., 2010; Geri, 2013), recent studies examining the relationship between the two concepts are in the minority. Besides, although it is suggested in the literature (Karavelioğlu, 2017), it is understood that the attitude towards the physical education lesson has not been adequately examined in terms of participation in inter-school competitions. Therefore, in the present study, it was aimed to examine the relationships between high school students' attitudes towards physical education lesson and their academic motivation. For this aim these research questions were composed:

RQ1: Is there any significant difference in the perception of the attitude towards physical education lesson and academic motivation of the participants according to gender?

RQ2: Is there any significant difference in the perception of the attitude towards physical education lesson and academic motivation of the participants according to participation in inter-school competitions?

RQ3: Is there any significant relationship in the perception of the attitude towards physical education lesson and academic motivation of the participants under the control of gender and participation in inter-school competitions?

METHOD

Study Design

The study was designed according to the correlational cross sectional research model, which is one of the quantitative research methods in which the relationships between high school students' attitudes towards physical education lesson and their academic motivations. This type of studies aims to collect data in order to determine certain characteristics of a group and examining possible relationships among the patterns (Büyüköztürk et al., 2008).

Participants

Two hundred and eleven high school students from Hatay province voluntarily participated in the study. The participants were chosen according to convenience sampling method. The convenience sampling method is one of the nonrandom sampling methods and is generally used to bring speed and practicality to the research (Ural and Kılıç, 2006).

Data Gathering Tools

Personal Information Form

The personal information form consists of 3 items about the participants' age, gender (male * female) and taking part in inter-school competitions (yes * no).

Attitude scale towards physical education lesson

The scale was initially developed by Akandere et al. (2010). The scale consists of 35 items (e.g. I look forward to physical education lessons) and a single factor, aiming to measure students' attitudes towards physical education lessons. The scale is a self-report measure, and the responses to the scale are evaluated on a 5-point Likert-type scale form of 1 (Strongly Disagree) - 5 (Strongly Agree). Items 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35 in the scale contain negative expressions (eg: I think I didn't learn anything in physical education class) and reversely scored.

Academic Motivation Scale

The scale was initially developed in 1992 by Vallerand et al. (1992). The Academic Motivation Scale consists of 28 items (e.g. I believe that high school education will prepare me better for the profession I choose) and 7

sub-dimensions. There are 4 items in each sub-dimension. Three of the sub-dimensions are about the intrinsic motivation, the other 3 are about extrinsic motivation, and the 7th sub-dimension is about amotivation. Responses to the scale are evaluated on a 7-point Likert-type scale with 1 (never) - 7 (completely). The Turkish equivalence, validity and reliability study of the scale was conducted by Karataş and Erden (2012). According to analyzed results, the Turkish version of the academic motivation scale supports 28 items and 7 sub-dimensions as in the original scale. Besides, the internal consistency reliability coefficients of the scale were found to be high (Karataş & Erden, 2012).

Procedure

In the study, the data were collected online. The scale forms prepared online via Google forms and were sent to student mailing groups, and participation was ensured. The data were collected between March 2019 - May 2019. The participants first had to fill the informed consent form in order to access the scale forms. Those who did not give their consent could not reach the scale forms. It took about 10 minutes for the participants to fill out the scale forms.

Data Analysis

SPSS 23 Package Program was used in the analysis of the data. Internal consistency coefficients for the scales were calculated and the distribution of the data was determined by examining the kurtosis and skewness values. According to the results of the analysis, the internal consistency coefficient calculated for the scale of attitude towards physical education lesson was .861 and the internal consistency coefficient calculated for the academic motivation scale was .877. Descriptive statistics are given as Mean and Standard Deviation. Independent samples t test was used between groups in paired comparisons. Partial correlation analyzes were applied to examine the relationship between the variables.

FINDINGS

Table 1. Attitude Towards Physical Education and Academic Motivation According to Gender

	Gender	N	Mean	Std. Dev.	t	p																																																																										
Attitude towards physical education	Male	63	3.561	.464	2.318	.022																																																																										
	Female	148	3.391	.535			intrinsic motivation to know	Male	63	5.702	1.337	-.820	.414	Female	148	5.861	1.167	intrinsic motivation to achieve	Male	63	5.742	1.220	.229	.819	Female	148	5.701	1.119	intrinsic motivation to experience stimuli	Male	63	5.226	1.295	.517	.606	Female	148	5.125	1.317	External regulation	Male	63	5.682	.932	3.980	.000	Female	148	5.109	1.011	Introjected regulation	Male	63	5.341	1.329	1.287	.201	Female	148	5.087	1.258	Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030	Female	148	6.358	.886	Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female
intrinsic motivation to know	Male	63	5.702	1.337	-.820	.414																																																																										
	Female	148	5.861	1.167			intrinsic motivation to achieve	Male	63	5.742	1.220	.229	.819	Female	148	5.701	1.119	intrinsic motivation to experience stimuli	Male	63	5.226	1.295	.517	.606	Female	148	5.125	1.317	External regulation	Male	63	5.682	.932	3.980	.000	Female	148	5.109	1.011	Introjected regulation	Male	63	5.341	1.329	1.287	.201	Female	148	5.087	1.258	Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030	Female	148	6.358	.886	Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female	148	5.930	1.529								
intrinsic motivation to achieve	Male	63	5.742	1.220	.229	.819																																																																										
	Female	148	5.701	1.119			intrinsic motivation to experience stimuli	Male	63	5.226	1.295	.517	.606	Female	148	5.125	1.317	External regulation	Male	63	5.682	.932	3.980	.000	Female	148	5.109	1.011	Introjected regulation	Male	63	5.341	1.329	1.287	.201	Female	148	5.087	1.258	Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030	Female	148	6.358	.886	Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female	148	5.930	1.529																			
intrinsic motivation to experience stimuli	Male	63	5.226	1.295	.517	.606																																																																										
	Female	148	5.125	1.317			External regulation	Male	63	5.682	.932	3.980	.000	Female	148	5.109	1.011	Introjected regulation	Male	63	5.341	1.329	1.287	.201	Female	148	5.087	1.258	Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030	Female	148	6.358	.886	Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female	148	5.930	1.529																														
External regulation	Male	63	5.682	.932	3.980	.000																																																																										
	Female	148	5.109	1.011			Introjected regulation	Male	63	5.341	1.329	1.287	.201	Female	148	5.087	1.258	Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030	Female	148	6.358	.886	Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female	148	5.930	1.529																																									
Introjected regulation	Male	63	5.341	1.329	1.287	.201																																																																										
	Female	148	5.087	1.258			Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030	Female	148	6.358	.886	Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female	148	5.930	1.529																																																				
Identified regulation	Male	63	5.984	1.219	-2.199	.030																																																																										
	Female	148	6.358	.886			Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000	Female	148	5.930	1.529																																																															
Amotivation	Male	63	4.726	1.888	-4.475	.000																																																																										
	Female	148	5.930	1.529																																																																												

According to independent samples t test results, attitude towards physical education shows a significance difference according to gender ($t = 2.187$; $p < .05$). Similarly, academic motivation of the students' shows significant differences according to gender in the external regulation ($t = 3.980$; $p < .05$), identified regulation ($t = -2.199$; $p < .05$), and amotivation ($t = -4.475$; $p < .05$).

Table 2. Attitude Towards Physical Education and Academic Motivation According to Participation in Inter-School Competitions

	Did you participate in inter-school competitions?	N	Mean	Std. Deviation	t	p
Attitude towards physical education	Yes	52	3.669	.533	3.611	.001
	No	159	3.367	.495		
intrinsic motivation to know	Yes	52	5.807	1.336	-.040	.968
	No	159	5.816	1.183		
intrinsic motivation to achieve	Yes	52	5.750	1.294	.244	.808
	No	159	5.701	1.099		
intrinsic motivation to experience stimuli	Yes	52	5.379	1.365	1.386	.169
	No	159	5.081	1.285		
External regulation	Yes	52	5.620	1.040	2.741	.007
	No	159	5.169	.992		
Introjected regulation	Yes	52	5.341	1.299	1.142	.257
	No	159	5.105	1.275		
Identified regulation	Yes	52	6.221	1.004	-.209	.835
	No	159	6.254	1.013		
Amotivation	Yes	52	4.865	1.999	-3.080	.003
	No	159	5.801	1.573		

According to independent samples t test results, attitude towards physical education shows a significance difference according to participation in inter-school competitions ($t = 3.611$; $p < .05$). Similarly, academic motivation of the students' shows significant differences according to participation in inter-school competitions in the external regulation ($t = 2.741$; $p < .05$), and amotivation ($t = -3.080$; $p < .05$).

Table 3. Partial Correlation Results between Attitude towards Physical Education and Academic Motivation According to Gender

	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Attitude towards physical education	1	.304**	.296**	.441**	.166*	.196**	.142*	-.260**
2 intrinsic motivation to know		1	.742**	.651**	.267**	.454**	.587**	.217**
3 intrinsic motivation to achieve			1	.720**	.318**	.615**	.523**	.194**
4 intrinsic motivation to experience stimuli				1	.238**	.584**	.389**	-.012
5 External regulation					1	.395**	.374**	-.128
6 Introjected regulation						1	.306**	-.051
7 Identified regulation							1	.361**
8 Amotivation								1

Partial correlation test controlling for gender (male*female) ** $p < 0.01$ * $p < 0.05$

Table 3 shows the partial correlation analyses between attitude towards physical education and academic motivation sub-dimensions. In the test gender (male*female) was the control parameter. Results showed that attitude towards physical education and academic motivation were positively correlated ranging from 0.142

(attitude towards PE - indetified regulation) to 0.441 (attitude towards PE - intrinsic motivation to experience stimuli). Besides, negative correlations were also found between attitude towards physical education and amotivation.

Table 4. Partial Correlation Results between Attitude towards Physical Education and Academic Motivation According to Participation in Inter-School Competitions

		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Attitude towards physical education	1	.302**	.301**	.432**	.157*	.194**	.120	-.247**
2	intrinsic motivation to know		1	.740**	.651**	.247**	.447**	.588**	.230**
3	intrinsic motivation to achieve			1	.721**	.313**	.614**	.513**	.188**
4	intrinsic motivation to experience stimuli				1	.226**	.582**	.381**	.000
5	External regulation					1	.397**	.321**	-.162*
6	Introjected regulation						1	.287**	-.061
7	Identified regulation							1	.399**
8	Amotivation								1

Partial correlation test controlling for participation in inter-school competitions (yes*no) **p < 0.01 *p < 0.05

Table 4 shows the partial correlation analyses between attitude towards physical education and academic motivation sub-dimensions. In the test participation in inter-school competitions (yes*no) was the control parameter. Results showed that attitude towards physical education and academic motivation were positively correlated ranging from 0.157 (attitude towards PE - external regulation) to 0.432 (attitude towards PE - intrinsic motivation to experience stimuli). Besides, negative correlations were also found between attitude towards physical education and amotivation. However, no significant correlations were found between attitude towards physical education and identified regulation.

DISCUSSION

This study was conducted to examine the associations between high school students' attitudes towards physical education lesson and their academic motivations. In this part of the study, the findings related to the research questions were discussed in line with the relevant literature. Study question 1 was about gender differences between participants' attitudes towards physical education lesson and academic motivations. According to analyzed results for the RQ 1, the attitudes of the participants towards physical education lesson showed a significant difference according to gender. Males had higher attitudes towards physical education lesson than females. When the related literature is examined, it is understood that the current study results differ. For example, in their studies, Göksel and Caz (2016) as well as Dalbudak et al. (2016) could not find any differences according to gender. However, Dağdemir and Aka (2019) stated that male high school students have higher attitudes towards physical education lesson than girls. Similarly, in their studies, Yılmaz (2019) and Akıncı et al. (2020) stated that the attitudes of male high school students are higher than girls. Besides, Böke et al. (2020) stated in their meta-analysis study that gender has an effect on the attitude towards physical education lesson in high school students. Therefore, it can be said that present finding of the study is compatible with the literature.

According to analyzed results, external regulation of the male participants was found to be higher than females. On the other hand, identified regulation and amotivation were found to be higher in females than males. When this result is evaluated in terms of self-determination theory, the loss of external regulation sources of male students will decrease their academic motivation and cause a decrease in participation in education. The identification of extrinsic motivation in female students shows that they can maintain their academic motivation longer than male students. Vecchione et al. (2014) stated in their study that extrinsic motivation was higher in male high school students, whereas intrinsic motivation was higher in girls. Although the results of both studies show similarities, in their study Vecchione et al. (2014) added that amotivation scores of male students were higher than girls. This result of the study contrasts with the current study result. In a meta-analysis study examining the effect of gender on academic motivation, although it was accepted that gender has an effect on academic motivation, it was stated that this effect was not significant. However, the effect of gender on academic motivation was more positive at different education levels such as secondary school, high school and university (Sölpük Turhan, 2020).

The second of the questions determined within the scope of the study was to examine the differences between the attitudes of the participants towards the physical education lesson and their academic motivations according to participation in inter-school competitions. According to the results of the analysis for RQ 2, the attitudes of the participants towards physical education lesson showed a significant difference according to participation in inter-school competitions. Students who took part in inter-school competitions had higher attitudes towards physical education lesson than students who never took part in inter-school competitions. Karavelioğlu (2017, p.31) stated in her study that the attitudes of high school students towards physical education lesson did not show any significant difference according to whether they participated in inter-school competitions or not, however as the attitude towards physical education and sports increased, the rate of participation in extracurricular sports activities increased. Şar et al. (2018) stated that licensed athlete high school students have higher attitudes towards physical education lesson than those who are not. Competing in inter-school competitions is often a reason for preference among students. In their study Akgül et al. (2012) analyzed the reasons of this idea and stated that high school students participating in inter-sports competitions think that if they participate in these competitions their relations with the administrators and teachers in the school will increase. Besides, the view that "I think sports activities out of class are beneficial" was another result of the study. For this reason, it is thought that competing in inter-school competitions positively affects the attitude towards physical education lesson.

According to analyzed results, academic motivation of the students who took part in inter-school competitions had higher external regulation than the other students. Besides, the students who did not participate in inter-school competitions had higher amotivation. In other words, while taking part in inter-school competitions is an external type of academic motivation, not taking part in school teams is a reason for academic amotivation. However, in their study Yürekli and Şahin (2018) could not find any difference in the academic motivation of high school students according to participation in inter-school competitions. The findings of the studies differ.

However, when the literature is examined, current studies showed that competing in inter-school competitions positively affected school success in high school students (Callahan, 2020; McMahan, 2020). Therefore, it can be said that present study result is compatible with the literature.

The third of the study questions is about examining the relationship between the two variables (attitude towards physical education lesson and academic motivation) in terms of gender and participation in inter-school competitions. Gender controlled partial correlation results showed moderate positive correlations between the attitude towards physical education lesson and the academic motivation scale sub-dimensions, on the other hand there was a negative correlation with amotivation. In other words, as the attitude towards physical education lesson increases academic motivation increases and amotivation decreases in both males and females. Moreover, according to the partial correlation results performed in the control of the participation in inter-school competitions, there was a negative correlation between the attitude towards physical education lesson and academic motivation in the amotivation sub-dimension, while there were positive correlations with the other sub-dimensions except the identified regulation sub-dimension. When the literature is examined, it is understood that there is a relationship between students' academic motivation and their attitudes towards physical education lessons (Akandere et al., 2010; Geri, 2013). Therefore, it can be said that this result of the study is compatible with the literature.

CONCLUSION

As a conclusion, present study showed that male students and students participated in inter-school competitions had higher attitudes towards physical education lesson and external regulation than other students, on the other hand female students and students who had never competed in inter-school competitions were more amotivated. Besides, as the attitude towards physical education lesson increases, academic motivation increases and amotivation decreases in both males and females.

RECOMMENDATIONS

In the present study, it was determined that as the positive attitude towards physical education lesson increases, academic motivation increases. Therefore, active participation of students in physical education lessons should be ensured. Besides, it was determined that participating in inter-school competitions positively effects the attitude towards physical education lesson and academic motivation. Therefore, it should be provided or encouraged to include more students in school teams. Especially in order to eliminate the academic amotivation in female students, it should be ensured that they benefit from guidance services effectively. Lastly, future studies should be done to investigate the causes of negative attitude towards physical education lessons and academic amotivation observed in female students.

ETHICAL TEXT

"In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article. "

Author(s) Contribution Rate: The author's contribution rate to the study is 100%

REFERENCES

- Akandere, M., Özyalvaç, N. T., & Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 1-10.
- Akgül, S., Göral, M., Demirel, M., & Üstün, Ü. D. (2012). İlköğretim öğrencilerinin okul içi ve okullar arası sportif etkinliklere katılma nedenlerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 13-21.
- Akıncı, A. Y., Türkay, İ. K., Arısoy, A., & Deniz, C. (2020). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Isparta Örneği). *ÇOMÜ Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 53-62.
- Azjen, I., & Fishbein, M. (2000). Attitudes and the attitude-behavior relation: Reasoned and automatic processes. *European Review of Social Psychology*, 11(1), 1-33. Doi: 10.1080/14792779943000116
- Böke, H., Güllü, M. & Kış, A. (2020). Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi: Meta analiz. *Journal of History School*, 45, 1159-1173. Doi: 10.29228/Joh37851
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Akademi.
- Callahan, R. (2020). *Athletics as motivation in academics* (PhD Thesis). University of Massachusetts Lowell, College of Education.
- Chen, A. (2001). A theoretical conceptualization for motivation research in physical education: An integrated perspective. *Quest*, 53(1), 35-58. Doi: 10.1080/00336297.2001.10491729
- Dagdemi, R., & Aka, S. T. (2019). Comparative study on attitudes of students studying in different types of high schools towards physical education and sports lesson. *Asian Journal of Education and Training*, 5(4), 609-615. Doi: 10.20448/journal.522.2019.54.609.615
- Dalbudak, İ., Gürkan, A. C., Yiğit Ş. M., Kargun, M., Hazar, G., & Dorak, F. (2016). Investigating visually disabled students' attitudes about physical education and sport. *International Journal of Environmental & Science Education*, 11(16), , 9437-9447.
- Deci, E., & Ryan, R. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum Press
- Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, F., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A., Güven, B., ... Açıkkada, C. (2008). Beden eğitimi öğretim programları ve programların yürütülmesine ilişkin paydaş görüşlerinin karşılaştırılması. *Hacettepe J. of Sport Sciences*, 19(3), 157-180.

- Geri, S. (2013). Kırgızistan'daki üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spor servis dersine tutumları ile akademik motivasyonlarının incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(4), 31-46.
- Göksel, A. G., & Caz, Ç. (2016). Anadolu Lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9. Doi: 10.22396/sbd.2016.01
- Günay, N. (2013). Atatürk döneminde Türkiye'de beden eğitiminin gelişimi ve Gazi Beden Terbiyesi Bölümü. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 29, 72-100.
- Huggett, C., & Manley, C. (2010). *Teaching sport and leisure 14+*. Open University Press.
- Karataş, H., & Erden, M. (2012). Akademik motivasyon ölçeğinin dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 983-1003.
- Karavelioğlu, D. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma / katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- McMahan, K. (2020). *The benefits of team sports: high school athletics and academics* (PhD Thesis). Alliant International University, California School of Management.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). Overview of self-determination theory: And organismic dialectical perspective. In E. L. Deci, & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3–33). The University of Rochester Press
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2007). Active human nature: Self-determination theory and the promotion and maintenance of sport, exercise, and health. Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (Eds.). *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Human Kinetics.
- Sölpük Turhan, N. (2020). Gender differences in academic motivation: A meta-analysis. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(2), 211-224. Doi: 10.17220/ijpes.2020.02.019
- Şar, N. Ş., Çetin, M. Ç., Koç, M., & Soyer, F. (2018). *Lise öğrencilerinin akademik güdülenme ile beden eğitimi dersine olan tutumlarının incelenmesi*. Erpa 2018 International Congress on Education, 28 June-1 July, Istanbul/Turkey.
- Ulstad, S. O., Halvari, H., Sjørebø, Ø., & Deci, E. L. (2016). Motivation, learning strategies, and performance in physical education at secondary school. *Advances in Physical Education*, 6, 27-41. Doi: 10.4236/ape.2016.61004
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi* (Genişletilmiş 2. Baskı). Detay Yayıncılık.
- Vallerand, R. J. (2007). A hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation for sport and physical activity. Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (eds.). *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Human Kinetics.
- Vallerand, R. J., & Ratelle, C. F. (2002). Intrinsic and extrinsic motivation: A hierarchical model. In E. L. Deci, & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3–33). The University of Rochester Press.

- Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Briere, N. M., Senecal, C., & Vallieres, E. F. (1992). The academic motivation scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education. *Educational and Psychological Measurement*, 52(4), 1003-1017.
- Vecchione, M., Alessandri, G., & Marsicano, G. (2014). Academic motivation predicts educational attainment: Does gender make a difference?. *Learning and Individual Differences*, 32, 124-131. Doi: 10.1016/j.lindif.2014.01.003
- Yıldıran, İ., & Yetim, A. A. (1996). Orta öğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3, 36-43.
- Yıldız, A. B., Arı, Ç., & Yılmaz, B. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 35-45.
- Yılmaz, A. (2019). Physical education and sports lesson from science high school students' perspective: Mixed research approach. *Journal of Education and Training Studies*, 7(4), 96-110. Doi: 10.11114/jets.v7i4.4030
- Yürekli, Y., & Şahin, M. (2018). Examining the levels of academic motivation of secondary school students doing sports – the case of Burdur, Turkey. *European Journal of Education Studies*, 4(6), 257-269. Doi: 10.5281/zenodo.1245895

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM VE AKADEMİK MOTİVASYONUN İNCELENMESİ

Öz

Mevcut çalışma lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması şeklinde desenlenmiştir. Çalışmaya Hatay ilinde öğrenimlerine devam eden ve kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 211 lise öğrencisi katılmıştır. Çalışmada veriler “Beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği” ve “Akademik motivasyon ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 23 Paket Program Kullanılmış olup, tanımlayıcı istatistikler ortalama ve standart sapma şeklinde verilmiştir. İkili karşılaştırmalarda gruplar arası bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Kavramlar arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise Kısmi korelasyon analizleri yapılmıştır. Sonuç olarak mevcut çalışma erkek öğrencilerin ve okul takımlarında yarışan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının ve dışsal akademik motivasyonlarının daha yüksek olduğunu, kız öğrencilerin ve okul takımlarında hiç yarışmamış öğrencilerin ise daha fazla motivasyonsuzluk yaşadığını göstermiştir. Ayrıca hem kız hem de erkek öğrencilerde beden eğitimi dersine yönelik tutum arttıkça akademik motivasyonda artmakta, motivasyonsuzluk ise azalmaktadır.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi, spor, tutum, akademik motivasyon.

GİRİŞ

Spor, 19. yy da İngiltere’ de devlet okullarının müfredatına girmiş ve 20. yy da başlı başına bir ders olarak “Beden Eğitimi” ismiyle eğitim öğretim sürecinin bir parçası haline gelmiştir (Huggett ve Manley, 2010, s.2). Ülkemizde ise bir ders olarak beden eğitiminin temellerinin Cumhuriyet’in ilk yıllarında atıldığı görülmektedir. Bu dönemde ülkemizde beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek üzere çeşitli kurslar düzenlenmiş bu kurslarda yurt dışından getirilen hocalar dersler vermişlerdir (Günay, 2013). Beden eğitimi dersi çeşitli hedef ve amaçlar doğrultusunda müfredatlar da yer almaktadır (Demirhan vd., 2008) ve hem genel amaçları hem de duyuşsal, bilişsel ve psikomotor şeklinde açıklanabilecek davranışsal amaçları içermektedir (Yıldıran ve Yetim, 1996). Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi, öğrencilerin beden eğitime dersine yönelik pozitif ve yüksek bir tutum geliştirmeleri ile mümkün olacaktır.

Tutum, en genel haliyle “geçmiş deneyimlerin gelecekteki davranış biçimini etkilemesi” şeklinde tanımlanmıştır. Daha spesifik olarak tutum, “insan davranışını açıklamaya yönelik olarak bir olguya, bir dereceye kadar olumlu veya olumsuz yanıt verme eğilimi” şeklinde de tanımlanabilmektedir. Buna göre pozitif tutumlar davranışa olumlu zemin hazırlarken, negatif tutumlar davranıştan kaçınılmasına neden olur (Ajzen ve Fishbein, 2000). Bu tanımlama merkeze alındığında beden eğitimi dersine yönelik pozitif tutumların öğrencilerin derse katılımlarına olumlu, negatif tutumların ise olumsuz etki edeceği anlaşılmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının pozitif olması, ders etkinliklerinin verimli işlenmesini sağlayıp dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırabilir veya öğrencilerin gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir (Silverman ve Scrabis 2004’ den akt. Akandere vd., 2010). Dahası okul hayatlarında ders konularına, öğretmenlerine ve sınıf arkadaşlarına yönelik olumlu tutum geliştirmelerine de yardımcı olabilir (Yıldız vd., 2017).

Motivasyon, öğrenim kazanımlarına etki eden kilit bir faktör olarak görülmektedir. Öğrenimden elde edilecek yüksek başarılar genelde öğrenme ortamının motivasyonu desteklemesi ve öğrencinin yüksek motivasyona sahip olmasına bağlıdır. Aksine, akademik hedeflerin başarısızlığa uğraması öğrencilerin düşük motivasyona sahip olması ve öğrenme ortamının onları demotive etmesinden kaynaklanmaktadır (Chen, 2001). Bu bağlamda Öz-belirleme Teorisi öğrencilerin öğrenme stratejisi ve performansları ile ilgili olarak motivasyonu merkeze alan bir bakış açısı sağlar (Ulstaad vd., 2016).

Eğitim, beden eğitimi ve spor alanlarında yaygın şekilde kullanılan Öz-belirleme Teorisi Deci ve Ryan tarafından 1985’ li yıllarda temelleri atılan ve motivasyonu içsel, dışsal ve motivasyonsuzluk olarak inceleyen temel teorilerin başında gelmektedir. Buna göre içsel motivasyon, bir etkinlik ilgi, zevk veya doğal tatmin amacıyla yapıldığında ortaya çıkmaktadır. Yani içsel motivasyonda başarıya ve keyif alma duygularının yüksek rol oynadığı görülmüştür. Araştırmacılar ayrıca içsel motivasyonun bilmeye yönelik, başarmaya yönelik ve uyarılmaya yönelik içsel motivasyon olmak kaydıyla üç alt kategorisi olduğunu ileri sürmüşlerdir (Ryan ve Deci, 2002; Vallerand vd., 1992; Vallerand ve Ratelle, 2002). Bilmeye yönelik içsel motivasyon, anlamaya ve

öğrenmeye yönelik istek ve ihtiyaç olarak tanımlanmaktadır. Başarmaya yönelik içsel motivasyon, bir başarı ve yetenek kazanmak için gerçekleştirilen davranışlarla ilgili iken, uyarılmaya yönelik içsel motivasyon, bir etkinliğe zevk veya haz duymak için katılmayı içerir. Dışsal motivasyonun aksine içsel motivasyon bir şeyi ilginç ve keyifli olduğu için yapmak anlamı içermektedir (Ryan ve Deci, 2007, s.55).

Öz-belirleme teorisine göre dışsal motivlerin bir kısmı tamamen dış kaynaklı olabileceği gibi bir kısmı otonom olabilmektedir (Ryan ve Deci 2007, s.7). Bu nedenle de kendi içerisinde a) Dışsal düzenleme (External Regulation) b) İçselleştirilen –içe yansıtılan- düzenleme (Introjected Regulation), c) Kişiselleştirilen düzenleme (Identified Regulation) ve d) Bütünleşmiş düzenleme (Integrated Regulation) şeklinde sınıflandırılmaktadır (Deci ve Ryan, 1985). Bu sınıflandırma –öz belirleme teorisinin bir alt teorisi olarak- organizmik bütünleşme (birleşme) teorisi olarak ele alınmaktadır ve temelde dışsal motivasyonun içselleştirilmesini işlemektedir. Bu teoriye göre dışsal düzenlemeye örnek olarak bir öğrencinin beden eğitimi dersinde öğretmenden tebrik almak için azimli olması gösterilebilir. Burada öğretmenden gelen tebrik dışsal bir motiv olarak karşımıza çıkmaktadır ve otonom yapıda değildir. İçe yansıtılan düzenlemeye göre ise örneğin bir öğrencinin sınavından beklediği sonucu almasından ötürü kendini ödüllendirmesi veya başarısızlıktan ötürü kendini cezalandırması örneği verilebilir. Burada ödül ve ceza dışsal bir motivden ziyade otonom bir yapıdadır. Kişiselleştirilen düzenlemede ise isminden anlaşılacağı üzere yapılan eylemin (dışsal bir motiv iken) o eyleme verilen değer doğrultusunda kişiselleştirilmesi söz konusudur. Bir kadının kişisel olarak enerjisini arttırdığı ve sağlığını koruduğuna inandığı için spor yapması bu duruma örnek olarak verilebilir. Burada enerji ve sağlık unsurları dışsal birer motiv durumundayken olgulara verilen önemden dolayı kişiselleştirilmesi söz konusudur. Spor yapma eylemine verilen önemden ötürü bu eylemin bireyin yaşantısı boyunca devam etmesi ve bir yaşam şekli alması ise bütünleşmiş düzenlemedir (Ryan ve Deci 2007, s.9). Motivasyonsuzluk ise ilgi eksikliğine bağlı olarak motive olamama olarak açıklamıştır. Vallerand' a göre (2007, s.259) bireyler motive olamadıklarında bir tür yetersizlik ve kontrol edilemezlik hissine kapılırlar. Böyle durumlarda bu bireyler etkinlik karşısında tamamen amaçsızlaşırlar ve bu nedenle etkinliği yapma konusunda çok az motive olabilirler.

Literatür incelendiğinde her ne kadar lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ve akademik motivasyonlarını inceleyen çalışmalar mevcut olsa da (örn: Akandere vd., 2010; Geri, 2013) güncel çalışmalar içerisinde iki kavram arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların azınlıkta kaldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca literatürde önerilmesine rağmen (Karavelioğlu, 2017) okul takımlarında yarışma değişkeni açısından beden eğitimi dersine yönelik tutumun da yeteri kadar incelenmediği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla mevcut çalışmada lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlar ile akademik motivasyonlarının arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmış ve aşağıdaki çalışma sorularının yanıtları aranmıştır.

1. Çalışma Sorusu: Katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonları cinsiyet değişkenine göre bir farklılık göstermekte midir?

2. Çalışma Sorusu: Katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonları okul takımlarında yarışma değişkenine göre bir farklılık göstermekte midir?

3. Çalışma Sorusu: Katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik motivasyonları cinsiyet ve okul takımlarında yarışma değişkenleri göz önünde bulundurulduğunda anlamlı bir ilişki göstermekte midir?

YÖNTEM

Çalışma Deseni

Çalışma, lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonları arasındaki ilişkilerin incelendiği nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama araştırması modeline göre desenlenmiştir. İlişkisel tarama araştırmaları, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını ve olası ilişkilerin incelenmesini amaçlayan çalışmalardır (Büyüköztürk vd., 2008).

Katılımcılar

Çalışmaya Hatay ilinde lise öğrenimine devam eden ve kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 211 lise öğrencisi katılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi tesadüfi olmayan (nonrandom) örnekleme yöntemlerinden birisidir ve genelde araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmak için tercih edilir. Kolayda örnekleme yönteminde araştırmacı yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer ve örnekleme girecek kişi sayısı istenen örneklem büyüklüğüne ulaşıncaya kadar devam eder (Ural ve Kılıç, 2006).

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu katılımcıların yaş, cinsiyet (kız*erkek) ve okul takımında yarışma (evet*hayır) durumlarını içeren 3 sorudan oluşmaktadır.

Beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği

Orijinal ölçek Akandere vd. tarafından 2010 yılında geliştirilmiştir. Ölçek, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmeyi hedefleyen 35 madde (örn: Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim) ve tek faktörden oluşmaktadır. Ölçek bir öz bildirim ölçeği olmakla birlikte ölçeğe verilen cevaplar 1 (Kesinlikle Katılmıyorum) - 5 (Kesinlikle Katılıyorum) şeklinde 5'li Likert tipi ölçek üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçekteki 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35. maddeler (örn: Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum) olumsuz ifadeler içermektedir ve tersine puanlanmaktadır (Akandere vd., 2010).

Akademik motivasyon ölçeği

Orijinal ölçek 1992 yılında Vallerand vd. (1992) tarafından geliştirilmiştir. Akademik Motivasyon Ölçeği 28 madde (örn: Lise eğitiminin beni seçtiğim mesleğe daha iyi hazırlayacağına inanıyorum) ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Her alt boyutta 4 madde bulunmaktadır. Alt boyutların 3 tanesi içsel motivasyonu, diğer 3 tanesi dışsal motivasyonu ve 7. alt boyut ise motivasyonsuzluğu göstermektedir. Ölçeğe verilen cevaplar 1 (asla)- 7 (tamamen) şeklinde 7' li Likert tipi ölçek üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçeğin Türkçe dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Karataş ve Erden (2012) tarafından yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre akademik motivasyon ölçeğinin uyarlanan Türkçe versiyonu orijinal ölçekte olduğu gibi 28 madde ve 7 alt boyutlu yapıyı desteklemektedir. Ayrıca ölçeğin iç tutarlık güvenilirlik katsayıları iyi düzeyde bulunmuştur (Karataş ve Erden, 2012).

Veri Toplama Prosedürü

Araştırmada veriler çevrimiçi olarak toplanmıştır. Öncelikle çalışmada kullanılacak veri toplama araçları Google Formlar kullanılarak çevrimiçi hale getirilmiş ve öğrenci topluluk mail gruplarına gönderilmiştir. Veriler Mart 2019 ile Mayıs 2019 tarihleri arasında toplanmıştır. Katılımcıların veri toplama aracına ulaşabilmesi için öncelikle bilgilendirilmiş gönüllü onam formunu doldurmaları gerekmiştir. Onam vermeyenler ölçek formlarına ulaşamamıştır. Katılımcıların ölçek formlarını doldurmaları takribi 10 dakika sürmüştür

Veri Analizi

Verilerin analizinde SPSS 23 Paket Program kullanılmıştır. Ölçekler için iç tutarlık katsayıları hesaplanmış ve verilerin dağılımları basıklık ve çarpıklık değerleri incelenerek belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği için hesaplanan iç tutarlık katsayısı .861, akademik motivasyon ölçeği için hesaplanan iç tutarlık katsayısı ise .877' dir. Tanımlayıcı istatistikler Ortalama ve Standart Sapma şeklinde verilmiştir. İkili karşılaştırmalarda gruplar arası bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Kavramlar arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise Kısmi korelasyon analizleri yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Akademik Motivasyon

	Cinsiyet	N	Ort.	Std. Sap	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Erkek	63	3.561	.464	2.318	.022
	Kız	148	3.391	.535		
Bilmeye yönelik içsel motivasyon	Erkek	63	5.702	1.337	-.820	.414
	Kız	148	5.861	1.167		
Başarmaya yönelik içsel motivasyon	Erkek	63	5.742	1.220	.229	.819
	Kız	148	5.701	1.119		
Uyarıma yönelik içsel motivasyon	Erkek	63	5.226	1.295	.517	.606
	Kız	148	5.125	1.317		
Dışa bağımlı motivasyon	Erkek	63	5.682	.932	3.980	.000
	Kız	148	5.109	1.011		
İçselleştirilen motivasyon	Erkek	63	5.341	1.329	1.287	.201
	Kız	148	5.087	1.258		
Kişiselleştirilen motivasyon	Erkek	63	5.984	1.219	-2.199	.030
	Kız	148	6.358	.886		
Motivasyonsuzluk	Erkek	63	4.726	1.888	-4.475	.000
	Kız	148	5.930	1.529		

Bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($t = 2.187$; $p < .05$). Benzer şekilde katılımcıların akademik motivasyonları da dışa bağımlı motivasyon ($t = 3.980$; $p < .05$), kişiselleştirilen motivasyon ($t = -2.199$; $p < .05$) ve motivasyonsuzluk ($t = -4.475$; $p < .05$) alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılıklar göstermektedir.

Tablo 2. Okul Takımında Yarışma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Akademik Motivasyon

	Okul takımında yarıştınız mı?	N	Ort.	Std. Sap	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Evet	52	3.669	.533	3.611	.001
	Hayır	159	3.367	.495		
Bilmeye yönelik içsel motivasyon	Evet	52	5.807	1.336	-.040	.968
	Hayır	159	5.816	1.183		
Başarmaya yönelik içsel motivasyon	Evet	52	5.750	1.294	.244	.808
	Hayır	159	5.701	1.099		
Uyarıma yönelik içsel motivasyon	Evet	52	5.379	1.365	1.386	.169
	Hayır	159	5.081	1.285		
Dışa bağımlı motivasyon	Evet	52	5.620	1.040	2.741	.007
	Hayır	159	5.169	.992		
İçselleştirilen motivasyon	Evet	52	5.341	1.299	1.142	.257
	Hayır	159	5.105	1.275		
Kişiselleştirilen motivasyon	Evet	52	6.221	1.004	-.209	.835
	Hayır	159	6.254	1.013		
Motivasyonsuzluk	Evet	52	4.865	1.999	-3.080	.003
	Hayır	159	5.801	1.573		

Bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları okul takımlarında yarışma değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($t = 3.611$; $p < .05$). Benzer şekilde katılımcıların akademik motivasyonları da dışa bağımlı motivasyon ($t = 2.741$; $p < .05$) ve motivasyonsuzluk ($t = -3.080$; $p < .05$) alt boyutlarında okul takımlarında yarışma değişkenine göre anlamlı farklılıklar göstermektedir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Akademik Motivasyon Arasında Ki Kısmi Korelasyon

	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	1	.304**	.296**	.441**	.166*	.196**	.142*	-.260**
2 Bilmeye yönelik içsel motivasyon		1	.742**	.651**	.267**	.454**	.587**	.217**
3 Başarmaya yönelik içsel motivasyon			1	.720**	.318**	.615**	.523**	.194**
4 Uyarıma yönelik içsel motivasyon				1	.238**	.584**	.389**	-.012
5 Dışa bağımlı motivasyon					1	.395**	.374**	-.128
6 İçselleştirilen motivasyon						1	.306**	-.051
7 Kişiselleştirilen motivasyon							1	.361**
8 Motivasyonsuzluk								1

*Cinsiyet kontrolünde yapılmıştır * $p < 0.05$ ** $p < 0.01$*

Cinsiyet faktörü kontrolünde yapılan kısmi korelasyon test sonuçlarına göre katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik motivasyonları bilmeye yönelik, başarmaya yönelik, uyarıma yönelik, dışa bağımlı motivasyon, içselleştirilen motivasyon ve kişiselleştirilen motivasyon alt boyutlarında pozitif korelasyon gösterirken, motivasyonsuzluk ile negatif korelasyon göstermektedir.

Tablo 4. Okul Takımında Yarışma Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Akademik Motivasyon Arasında Ki Kısmi Korelasyon

	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	1	.302**	.301**	.432**	.157*	.194**	.120	-.247**
2 Bilmeye yönelik içsel motivasyon		1	.740**	.651**	.247**	.447**	.588**	.230**
3 Başarmaya yönelik içsel motivasyon			1	.721**	.313**	.614**	.513**	.188**
4 Uyarıma yönelik içsel motivasyon				1	.226**	.582**	.381**	.000
5 Dışa bağımlı motivasyon					1	.397**	.321**	-.162*
6 İçselleştirilen motivasyon						1	.287**	-.061
7 Kişiselleştirilen motivasyon							1	.399**
8 Motivasyonsuzluk								1

*Okul takımında yarışma durumu kontrolünde yapılmıştır *p<0.05 ** p<0.01*

Okul takımında yarışmış olma faktörü kontrolünde yapılan kısmi korelasyon test sonuçlarına göre katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik motivasyonları bilmeye yönelik, başarmaya yönelik, uyarıma yönelik, dışa bağımlı motivasyon ve içselleştirilen motivasyon alt boyutlarında pozitif korelasyon gösterirken, motivasyonsuzluk ile negatif korelasyon göstermektedir. Buna rağmen kişiselleştirilen motivasyon alt boyutu ile herhangi bir korelasyon tespit edilmemiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışma lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonları arasındaki bağlantıları incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın bu bölümünde araştırma sorularına yönelik elde edilen bulgular ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Çalışma sorusu 1 katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonları arasında ki cinsiyet farklılıklarına yöneliktir. Bu bağlamda yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Erkek katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları kızlara göre daha yüksektir. Lise öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını inceleyen çalışmalar incelendiğinde güncel çalışma sonuçlarının farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Örneğin Göksel ve Caz (2016), Dalbudak vd. (2016) çalışmalarında cinsiyet değişkenine göre herhangi bir farklılık tespit edememişlerdir. Dağdemir ve Aka (2019) ise erkek lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının kızlara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Yılmaz (2019) ve Akıncı vd. (2020) de çalışmalarında erkek lise öğrencilerinin tutumlarının yüksek olduğunu ifade etmiştir. Böke vd. (2020) yaptıkları meta analiz çalışmasında ise cinsiyetin lise öğrencilerinde beden eğitimi dersine yönelik tutum üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla çalışmamızın bu bulgusunun literatür ile uyumlu olduğu söylenebilir.

Analiz sonuçlarına göre erkek katılımcıların akademik motivasyonları dışsal motivasyon alt boyutunda kızlardan yüksek iken, kızların akademik motivasyonları kişiselleştirilen motivasyon ve motivasyonsuzluk alt boyutlarında erkeklerden yüksek bulunmuştur. Yani erkek öğrencilerin akademik motivasyonları dışsal faktörlere daha fazla bağımlıdır. Bunun aksine kız öğrenciler dışsal motivasyonları kişiselleştirmektedir veya yeteri kadar motive olamamaktadırlar. Bu durum öz belirleme teorisi açısından değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin dışsal motivasyon kaynaklarını kaybetmeleri, onların akademik motivasyonlarını düşürecek ve eğitime katılımın azalmasına neden olacaktır. Kız öğrencilerde ise dışsal motivasyonun kişiselleştirilmesi durumu onların akademik motivasyonlarını erkek öğrencilere göre daha uzun süreli sürdürebileceklerini göstermektedir. Vecchione vd. (2014) çalışmalarında erkek lise öğrencilerinde dışsal motivasyonun daha yüksek, kızlarda ise içsel motivasyonun daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Her iki çalışmanın sonucu, ortaya çıkan bulgular neticesinde benzerlik gösterse de bahsi geçen çalışmalarında Vecchione vd. (2014) erkek öğrencilerin motivasyonsuzluk puanlarının kızlardan daha yüksek olduğunu eklemiştir. Çalışmanın bu sonucu ise mevcut çalışmayla zıtlık göstermektedir. Cinsiyetin akademik motivasyon üzerindeki etkisini inceleyen bir meta analiz çalışmasında ise her ne kadar cinsiyetin akademik motivasyon üzerine etkisinin olduğu kabul edilse de, bu etkinin kayda değer olmadığı ifade edilmiştir. Ancak ortaokul, lise ve üniversite gibi farklı öğrenim kademelerinde cinsiyetin akademik motivasyon üzerindeki etkisi daha pozitifdir (Sölpük Turhan, 2020).

Çalışma kapsamında belirlenen sorularından 2. si katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve akademik motivasyonları arasında ki farklılıkların okul takımlarında yarışma durumuna göre incelenmesine yöneliktir. Bu bağlamda yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutumları okul takımlarında yarışma değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Okul takımlarında yer almış öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları okul takımlarında hiç yer almamış öğrencilere göre daha yüksektir. Karavelioğlu (2017, s.31) çalışmasında lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının okul takımlarında yer alıp almama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediğini, fakat beden eğitimi ve spora yönelik tutum arttıkça ders dışı sportif etkinliklere katılım oranının da arttığını ifade etmiştir. Şar vd. (2018) da lisanslı spor yapan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının yapmayanlara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Okul takımlarında yarışmak çoğu zaman öğrenciler arasında tercih nedenidir. Bu durumu inceleyen Akgül vd. (2012) okullar arası sportif etkinliklere katılan lise öğrencilerinin “Spor yaparak okuldaki idareci ve öğretmenlerle ilişkilerimin artacağını düşünüyorum” şeklinde görüş bildirdiklerini belirtmiştir. Ayrıca “Ders dışı sportif çalışmaların yararlı olduğunu düşünüyorum” görüşü de çalışmanın bir diğer bulgusudur. Bu nedenle okul takımlarında yarışmanın beden eğitimi dersine yönelik tutumu olumlu şekilde etkilediği düşünülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre okul takımlarında yer almış öğrencilerin akademik motivasyonları dışsal motivasyon alt boyutunda diğer öğrencilerden yüksek iken, okul takımlarında hiç yer almamış öğrencilerin akademik motivasyonları motivasyonsuzluk alt boyutunda daha yüksektir. Yani okul takımlarında yer almak dışsal bir akademik motivasyon türü iken, okul takımlarında yer almamak akademik motivasyonsuzluk sebebidir. Fakat Yürekli ve Şahin (2018) çalışmalarında lise öğrencilerinin spor yapma değişkenine göre akademik

motivasyonlarında bir farklılık tespit edememişlerdir. Çalışmaların bu bulguları farklılık göstermektedir. Ancak literatür incelendiğinde lise öğrencilerinde okul takımlarında yarışmanın okul başarısını pozitif etkilediğini gösteren güncel çalışmalar bulunmaktadır (Callahan, 2020; McMahan, 2020). Dolayısıyla çalışmamızda ortaya çıkan bu sonuç literatür ile uyumludur denilebilir.

Çalışma sorularından 3. sù ise incelenen iki değişkenin (beden eğitimi dersine yönelik tutum ve akademik motivasyon) arasında ki ilişkinin cinsiyet ve okul takımlarında yarışmış olma değişkenleri açısından incelenmesine yöneliktir. Cinsiyet kontrolünde yapılan kısmi korelasyon sonuçlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum ile akademik motivasyon ölçeği alt boyutlarında orta düzey pozitif korelasyon bulunurken, motivasyonsuzluk ile negatif korelasyon bulunmaktadır. Yani hem erkeklerde hem de kızlarda beden eğitimi dersine yönelik tutum arttıkça akademik motivasyon da artmakta ve motivasyonsuzluk azalmaktadır. Ayrıca okul takımında yarışma değişkeni kontrolünde yapılan kısmi korelasyon sonuçlarına göre de beden eğitimi dersine yönelik tutum ve akademik motivasyon arasında motivasyonsuzluk alt boyutunda negatif bir korelasyon varken, kişiselleştirilen motivasyon alt boyutu hariç diğer alt boyutlarla pozitif korelasyon vardır. Literatür incelendiğinde öğrencilerin akademik motivasyonları ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasında ilişki olduğu anlaşılmaktadır (Akandere vd., 2010; Geri, 2013). Dolayısıyla çalışmanın bu bulgusunun literatür ile uyumlu olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Sonuç olarak mevcut çalışma erkek öğrencilerin ve okul takımlarında yarışan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının ve dışsal akademik motivasyonlarının diğer öğrencilerden daha yüksek olduğunu, kız öğrencilerin ve okul takımlarında hiç yarışmamış öğrencilerin ise daha fazla motivasyonsuzluk yaşadığını göstermiştir. Ayrıca hem kız hem de erkek öğrencilerde beden eğitimi dersine yönelik tutum arttıkça akademik motivasyonda artmakta, motivasyonsuzluk ise azalmaktadır.

ÖNERİLER

Mevcut çalışmada beden eğitimi dersine yönelik pozitif tutum arttıkça akademik motivasyonunda arttığı tespit edilmiştir. Bu nedenle öğrencilerin beden eğitimi dersine aktif katılımları sağlanmalıdır. Ayrıca okul takımlarında yarışmanın hem beden eğitimi dersine yönelik tutumu hem de akademik motivasyonu arttırdığı tespit edilmiştir. Bu nedenle de daha fazla öğrencinin okul takımlarında yer alması sağlanmalı veya teşvik edilmelidir. Özellikle kız öğrencilerde akademik anlamda meydana gelen motivasyonsuzluğun ortadan kaldırılması için rehberlik hizmetlerinden etkin şekilde faydalanmaları sağlanmalıdır. Gelecekte yapılacak benzer çalışmalarda ise erkek öğrencilerle kıyaslandığında kız öğrencilerde gözlemlenen beden eğitimi dersine yönelik negatif tutum ve akademik motivasyonsuzluğun nedenlerinin araştırılması önerilmektedir.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir.”

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Makalede yazar katkı oranı %100 dür.

KAYNAKÇA

- Akandere, M., Özyalvaç, N. T., & Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 1-10.
- Akgül, S., Göral, M., Demirel, M., & Üstün, Ü. D. (2012). İlköğretim öğrencilerinin okul içi ve okullar arası sportif etkinliklere katılma nedenlerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 13-21.
- Akıncı, A. Y., Türkay, İ. K., Arısoy, A., & Deniz, C. (2020). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Isparta Örneği). *ÇOMÜ Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 53-62.
- Azjen, I., & Fishbein, M. (2000). Attitudes and the attitude-behavior relation: Reasoned and automatic processes. *European Review of Social Psychology*, 11(1), 1-33. Doi: 10.1080/14792779943000116
- Böke, H., Güllü, M., & Kış, A. (2020). Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi: Meta analiz. *Journal of History School*, 45, 1159-1173. Doi: 10.29228/Joh37851
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Akademi.
- Callahan, R. (2020). *Athletics as motivation in academics* (PhD Thesis). University of Massachusetts Lowell, College of Education.
- Chen, A. (2001). A theoretical conceptualization for motivation research in physical education: An integrated perspective. *Quest*, 53(1), 35-58. Doi: 10.1080/00336297.2001.10491729
- Dagdemi, R., & Aka, S. T. (2019). Comparative study on attitudes of students studying in different types of high schools towards physical education and sports lesson. *Asian Journal of Education and Training*, 5(4), 609-615. Doi: 10.20448/journal.522.2019.54.609.615
- Dalbudak, İ., Gürkan, A. C., Yiğit Ş. M., Kargun, M., Hazar, G., & Dorak, F. (2016). Investigating visually disabled students' attitudes about physical education and sport. *International Journal of Environmental & Science Education*, 11(16), 9437-9447.
- Deci, E., & Ryan, R. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum Press
- Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, F., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A., Güven, B., ... Açıkkada, C. (2008). Beden eğitimi öğretim programları ve programların yürütülmesine ilişkin paydaş görüşlerinin karşılaştırılması. *Hacettepe J. of Sport Sciences*, 19(3), 157-180.

- Geri, S. (2013). Kırgızistan'daki üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spor servis dersine tutumları ile akademik motivasyonlarının incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(4), 31-46.
- Göksel, A. G., & Caz, Ç. (2016). Anadolu Lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9. Doi: 10.22396/sbd.2016.01
- Günay, N. (2013). Atatürk döneminde Türkiye'de beden eğitiminin gelişimi ve Gazi Beden Terbiyesi Bölümü. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 29, 72-100.
- Huggett, C., & Manley, C. (2010). *Teaching sport and leisure 14+*. Open University Press.
- Karataş, H., & Erden, M. (2012). Akademik motivasyon ölçeğinin dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 983-1003.
- Karavelioğlu, D. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma / katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- McMahan, K. (2020). *The benefits of team sports: high school athletics and academics* (PhD Thesis). Alliant International University, California School of Management.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). Overview of self-determination theory: And organismic dialectical perspective. In E. L. Deci, & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3–33). The University of Rochester Press
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2007). Active human nature: Self-determination theory and the promotion and maintenance of sport, exercise, and health. Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (Eds.). *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Human Kinetics.
- Sölpük Turhan, N. (2020). Gender differences in academic motivation: A meta-analysis. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(2), 211-224. Doi: 10.17220/ijpes.2020.02.019
- Şar, N. Ş., Çetin, M. Ç., Koç, M., & Soyer, F. (2018). *Lise öğrencilerinin akademik güdülenme ile beden eğitimi dersine olan tutumlarının incelenmesi*. Erpa 2018 International Congress on Education, 28 June-1 July, Istanbul/Turkey.
- Ulstad, S. O., Halvari, H., Sjørebø, Ø., & Deci, E. L. (2016). Motivation, learning strategies, and performance in physical education at secondary school. *Advances in Physical Education*, 6, 27-41. Doi: 10.4236/ape.2016.61004
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi* (Genişletilmiş 2. Baskı). Detay Yayıncılık.
- Vallerand, R. J. (2007). A hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation for sport and physical activity. Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (eds.). *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Human Kinetics.
- Vallerand, R. J., & Ratelle, C. F. (2002). Intrinsic and extrinsic motivation: A hierarchical model. In E. L. Deci, & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3–33). The University of Rochester Press.

- Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Briere, N. M., Senecal, C., & Vallieres, E. F. (1992). The academic motivation scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education. *Educational and Psychological Measurement*, 52(4), 1003-1017.
- Vecchione, M., Alessandri, G., & Marsicano, G. (2014). Academic motivation predicts educational attainment: Does gender make a difference?. *Learning and Individual Differences*, 32, 124-131. Doi: 10.1016/j.lindif.2014.01.003
- Yıldıran, İ., & Yetim, A. A. (1996). Orta öğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3, 36-43.
- Yıldız, A. B., Arı, Ç., & Yılmaz, B. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 35-45.
- Yılmaz, A. (2019). Physical education and sports lesson from science high school students' perspective: Mixed research approach. *Journal of Education and Training Studies*, 7(4), 96-110. Doi: 10.11114/jets.v7i4.4030
- Yürekli, Y., & Şahin, M. (2018). Examining the levels of academic motivation of secondary school students doing sports – the case of Burdur, Turkey. *European Journal of Education Studies*, 4(6), 257-269. Doi: 10.5281/zenodo.1245895